

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№3

2026
MART

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, mart.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

KORXONALARDA ICHKI AUDIT TIZIMINING BOSHQARUV QARORLARI QABUL QILISHDAGI O'RNI	24
Mexmonaliyev Ulug'bek Erkinjon o'g'li	
FISKAL SIYOSAT SAMARADORLIGI VA SOLIQ TUSHUMLARI DINAMIKASI: O'ZBEKISTON MISOLIDA ILMIY TAHLIL	30
Abduraimova Nigora Abdugapparovna	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI KELITIRIB CHIQARUVCHI ASOSIY OMILLAR HAMDA IQTISODIYOTGA TA'SIRI	37
Toxtabayev Oybek Odilovich	
QISHLOQ XO'JALIGI OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARIDA ZAMONAVIY BOSHQARUV	42
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
O'ZBEKISTON GLOBAL-IQTISODIY RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O'RNI	48
Kuvatova Oliya Sheraliyevna	
QURILISH SANOATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING IQTISODIY MOHIYATI VA ULARNI KAPITAL BOZORI INSTRUMENTLARI ORQALI MOLİYALASHTIRISH IMKONIYATLARI.....	54
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
IQTISODIY ISLOHOTLAR DAVRIDA TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING OMILLARI	61
Yangiboyev F.B.	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI ERTA ANIQLASH VA BOSHQARISHNING INTEGRATSIYALASHGAN RISK-INDEKS MODELİ	68
Kalandarov Abdulla Baxtiyorovich, Rajabov Shoxrux Suvon o'g'li	
RUX VA QO'RG'OSHINNI SELEKTIV AJRATIB OLISHNI KOMBINATSIYALASH TEXNOLOGIYASI VA NAZARIYASI.....	74
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Haqberdiyev Dilshod Qodir o'g'li	
UY-JOY QURILISHI HAJMINI UZOQ MUDDATLI PROGNOZLASHDA EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH	81
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
O'ZBEKISTONDA BOG'DORCHILIKNI RIVOJLANTIRISHDA IQLIM VA TABIIY OFATLAR NATIJASIDA YETKAZILDAN TALOFATLARNI DAVLAT TOMONIDAN KOMPENSATSIYA QILISH MEKANIZMI.....	85
Sattorov Orifjon Boymurodovich	
AHOLI MOLİYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH MEKANIZMLARI.....	90
Abdug'aniyev Uchqun Habibulla o'g'li	
O'ZBEKISTON QURILISH SANOATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING RIVOJLANISH DINAMIKASI VA TENDENSIYALARI	96
Musaeva Aynura Abayxolievna	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF SOCIAL INFRASTRUCTURE TRANSFORMATION IN THE CONTEMPORARY ENVIRONMENT.....	104
Normurodov Khusan Eshmakmatovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING INVESTITSION FAOLLIGINI BAHOLASH YO'LLARI	108
Begamov S.X.	
DEBITORLIK QARZLARINING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI	112
Normatova Gulmira Xayrullaevna	

SOLIQLARNI PROGNOZLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH AMALIYOTI TAHLILI.....	118
Ergashov Jamshid Ashurovich	
MEHNAT XARAJATLARI HISOB: NAZARIY ASOSLAR, USULLAR VA BOSHQARUVDA AHAMIYATI.....	126
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
KORPORATIV XIZMATLARNING BANK FOYDASIGA TA'SIRI: KOMISSION VA FOIZLI DAROMADLAR TAHLILI	131
Qurbonov Abror Abdullayevich	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA TASHKILY MEXANIZMLARI	136
Djamalov G'ofir Oribjanovich	
OCHIQLIK INDEKSI VA KORRUPSIYAGA QARSHI KURASH SAMARADORLIGI: O'ZBEKISTON TAJRIBASINING INSTITUTSIONAL TAHLILI	144
Dilshod Pulatov, Uchqun Abdug'aniyev	
DUNYO SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIVAVIY HOLATI VA NATIJALARI TAHLILI	153
Alimov Baxodir Batirovich	
QISHLOQ HUDUDLARIDA XIZMAT KO'RSATISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	160
Yuldashova Nilufar Ziyabayevna	
QURILISH TASHKILOTLARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING INNOVATSION USULLARI	164
Muxibova Guli Yarkinovna, Sharifxodjayeva Odina Ulug'bek qizi	
AXBOROT-RESURS MARKAZLARINING TALIM JARAYONIGA TA'SIRINI BAHOLASH	168
Pirmedova Xayitgul Muxammedovna	
IJTIMOY HIMOA QAMROVINI KENGAYTIRISH MEXANIZMLARI: XALQARO TAJRIBA VA INSTITUSIONAL YONDASHUVLAR	173
Bafoyev Farrux Jo'raqulovich	
KORXONALARDA AI-DRIVEN "DECISION SUPPORT SYSTEMS" (DSS)NI JORIY ETISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	181
Mardanova Ra'no	
STRENGTHENING THE FINANCING OF FAMILY-OWNED ENTERPRISES IN UZBEKISTAN THROUGH BANK CREDIT	186
Baymurotova Zina Aqilbekovna, Ibadullaeva Asal Ulugbek qizi	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA DAVLAT BOSHQARUV TIZIMLARINI RAQAMLASHTIRISH	192
Aytmuratov Qutlimurat Jalgasovich	
ATTRACTING INVESTMENTS FROM FINANCIAL MARKETS AND FACTORS INFLUENCING THE INCREASE OF THEIR ATTRACTIVENESS	196
Kholov Sherali Akhrorboyevich	
MARKAZIY OSIYODA TRANSCHEGARAVIY SUV RESURSLARINI BOSHQARISH VA ADOLATLI TAQSIMLASHNING NAZARIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	200
Matkarimov Mansur	
XALQARO XIZMATLAR SAVDOSIDA TIBBIY TURIZMNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	206
Farxodova Shohnova Umidbek qizi	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BAHOLASHNING KO'P OMILLI INDIKATORLARI TIZIMI	213
Ibroximov Iloxomjon Shavkatjon o'g'li	
SANOAT KORXONALARINI IQTISODIY FAOLIYATINI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI	219
Tillayeva Barno Ramiziddinova	
NOTIJORAT TASHKILOTLAR FAOLIYATIDA AUDITORLIK TEKSHIRUVI VA AUDITORLIK HISOBOTLARINING O'ZIGA XOSLIGI	224
Xolmizayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich	

ЦИФРОВЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ РЕИНТЕГРАЦИИ ВОЗВРАЩАЮЩИХСЯ ТРУДОВЫХ МИГРАНТОВ: МЕЖДУНАРОДНАЯ ПРАКТИКА И ВОЗМОЖНОСТИ ДЛЯ КЫРГЫЗСТАНА.....	230
<i>Амантурова Дилбара Кыдыкбековна</i>	
РОЛЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ЛЕКСИКИ В ЯЗЫКОВОЙ ПОДГОТОВКЕ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ.....	237
<i>Асрарова М.У.</i>	
О СКОРИНГОВЫХ МЕТОДАХ ЭКСПРЕСС-АНАЛИЗА ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ УЗБЕКСКИХ ЭМИТЕНТОВ.....	242
<i>Ирмухамедова Муслима Дилшодовна</i>	
UY-JOY QURILISHIDA ESKROU MEXANIZMLARINI JORIY ETISH ORQALI INVESTITSION XAVFSIZLIK VA MOLIVAVIY SHAFFOFLIKNI TA'MINLASH	247
<i>Karimov Inomjon Ortikbaevich</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK BIZNESNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MASALALARI	254
<i>Kamoliddinov Ilhomjon Muxammadjonovich, Kobilov Murod Vakkosovich</i>	
TIJORAT BANKLARI RAQOBATBARDOSHLIGINING MOLIVAVIY BARQARORLIK KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	259
<i>Axmedov Toxirjon Xasanjon o'g'li</i>	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA ENERGETIKA VA ISHLAB CHIQARISH SALOHİYATINING ROLI	264
<i>Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li</i>	
TIJORAT BANKLARIDA KOMPLAENS-NAZORAT TIZIMI ORQALI RISKLARNI SAMARALI BOSHQARISH	270
<i>Fayziyev Sherzod Djunaydilloyevich</i>	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ БАНКОВСКИМИ РИСКАМИ И СТРАХОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ ОПЕРАЦИЙ В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКИНГА В ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ.....	275
<i>Бахтиёров Худайберган Хамдам угли</i>	
DOIMIY BO'LMAGAN KUCH TA'SIRIDA DEFORMATSIYALANUVCHAN STANDART CHIZIQLI QATTIQ MODEL ISHLAB CHIQISH VA SONLI TAHLIL QILISH.....	282
<i>Ahmadov Ilhom Aktam o'g'li, Isomova Sabohat Islom qizi</i>	
YOUTH ENTREPRENEURSHIP AS A FACTOR OF STRUCTURAL ECONOMIC TRANSFORMATION IN UZBEKISTAN.....	290
<i>Isakjanova Saboxat Muhamedovna</i>	
МОДЕЛИРОВАНИЕ САМОВОЗБУЖДЕНИЕ НЕЯВНОПОЛЮСНОГО СИНХРОННОГО ГЕНЕРАТОРА ПРОДОЛЬНО-ПОПЕРЕЧНОГО ВОЗБУЖДЕНИЯ.....	298
<i>Пирматов Нурали Бердиёрович, Бекишев Аллаберген Ергашевич, Бердиёров Улугбек Нурали угли, Бердиёров Улмасбек Нурали угли</i>	
YURTIMIZDAGI EKOLOGIK SOF YOG'OCH MATERIALLARIDAN TAYYORLANGAN ORAYOMA KONSTRUKSIYALARINING CHO'ZILISHGA QARSHILIGI	305
<i>Yunusaliyev Elmurod Muhammadyaqubovich, Toshpulatov Ilhomjon Baxtiyorovich</i>	
AYDAR-ARNASOY KO'LLAR TIZIMINING SHAKLLANISH BOSQICHLARI VA ZAMONAVIY EKOLOGIK MUAMMOLARI.....	311
<i>Aminov Hamza Husanovich, Madrimov Rajabboy Masharipovich, Xamdullayeva Aziza Baxtiyor qizi</i>	
EXPLAINABLE AI YORDAMIDA SOC UCHUN TUSHUNTIRILADIGAN KIBERXAVF ANIQLASH TIZIMINI ISHLAB CHIQISH	318
<i>N.N. Jo'rayev, A.Sh. Juraboyev</i>	
QUYOSH FOTOELEKTRIK MODULLARINI SUV YORDAMIDA TOZALASH VA SOVITISH USULLARI TAHLILI	324
<i>Ibragimov Umidjon Hikmatullayevich, Qodirov Jobir Ro'zimatovich, Izomov Shahzod Niyoz o'g'li, To'yumurodov Quvonchbek Sherzod o'g'li</i>	

RAQAMLI TEKNOLOGIYALARNING QURILISH SOHASIGA INTEGRATSIYASI: ILG'OR XALQARO TAJRIBA	332
Fayziyeva Gulnoza Abdurahmonovna	
ФАКТОРЫ НАЛОГОВОЙ КУЛЬТУРЫ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА СОБИРАЕМОСТЬ НАЛОГОВ: СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ И ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ	339
Хакимова Ситора Ильёсжон кизи, Муталова Дилором Махамаджановна	
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ ЭКСПЕРТНОГО ПРОГНОЗИРОВАНИЯ КОМПЕТЕНЦИЙ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ	345
Л.А. Кадырова, Б. Н. Эгамов	
ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASIDA SUG'URTA BOZORINING TUZILISHI TAHLILI	350
G'ozdiyeva Aziza Abdusalomovna	
MINTAQALARDA INNOVATSION FAOLIYATNI MOLİYALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH MASALALARI	358
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
KONTEYNERLI TASHUVLARNING JORIY HOLATI, MAVJUD MUAMMOLAR VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	366
Samatov G'affor Alloqulovich, Xolmatov Bekzod Nurmatovich, Toxirov Maxmudjon Murodjon o'g'li, Absattarov Isomiddin Xotam o'g'li	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA ISHLAB CHIQRISH OMILLARI BO'YICHA NOMUVOFIQLIKNI ANIQLASH VA BARTARAF ETISH MEXANIZMI	381
Kaypnazarova Gulshad Xojamuratovna	
TASHQI SAVDO BALANSINI MUVOZANATLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY JIHATLAR	386
Rahimov Eshmurod Normurodovich, Misliddinov Ikromjon Kamoliddin o'g'li	
SIFATLI TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH VA AHOLIGA QAMROVNI TA'MINLASHDA BOSHQARUV QARORLARINING AHAMIYATI	391
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARIDA GIPERPARAMETRLARNI MATEMATIK OPTIMALLASHTIRISH USULLARI	396
Husan Arziqulov Normurod o'g'li	
ENHANCING THE SERVICE SECTOR AS A MEANS OF CREATING EMPLOYMENT IN TOURISM INFRASTRUCTURE	401
Zarikeev Rasul Polatovich	
EXPANDING BANK CREDIT OPPORTUNITIES FOR FAMILY-OWNED ENTERPRISES IN UZBEKISTAN	406
Isakov Janabay Yakipbaevich	
BANKS' BROKERAGE AND ADVISORY SERVICES IN FACILITATING SECURITIES TRANSACTIONS AND IMPROVING MARKET LIQUIDITY	412
Isakov Isobek Janabay uli	
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ ВНЕШНЕЙ ТОРГОВЛИ	416
Ибрагимов Мансур Ахметович	
ОПТИМИЗАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ПРОВАЙДЕРОВ В УСЛОВИЯХ ПОСТРОЕНИЯ НОВЫХ ЦЕПЕЙ ПОСТАВОК	421
Маннапова Феруза Фахриддин кизи	
ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASIDA ISLOM MOLİYASINI HUQUQIY TARTIBGA SOLISH VA INSTITUSIONAL ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	428
Isroilov Obid Olimjonovich	
OZIQ-OVQAT BOZORI KON'YUNKTURASINI BAHOLASHDA KO'P OMILLI REGRESSIYA MODELINING SAMARADORLIGI	433
Abduraxmonov Adxamjon Sultonboyevich	

AHOLI TURMUSH TARZINI YAXSHILASHNING ISTIQBOLLARI.....	438
Djuraeva Dildora Sobirjonovna	
ZAMONAVIY MOLIVAVIY INFRATUZILMANING INSTITUSIONAL ASOSLARI: TO'LOV TIZIMLARI NAZARIYASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	441
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQAMLI MENEJMENT VA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA STRATEGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH	449
Zayavitdinova Nafisa Muxammadovna	
CORPORATE GOVERNANCE, FDI, AND URBANIZATION IN THE GREEN ECONOMIC TRANSFORMATION OF UZBEKISTAN	454
Ablaeva Valentina	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND MICRO-ENTERPRISE DEVELOPMENT	460
Dilafuz Kuchkorova	
LEGIRLANGAN PO'LATLARDAN TAYYORLANGAN PROKATLASH JO'VALARINI CHIDAMLILIGINI OSHIRISH UCHUN TERMIK PUXTALASH TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	466
Saydumarov Botir Muradovich, Berdiyev Darob Murotovich, Tashmatov Ravshan Qobilovich	
SHAMOL TURBINASINING IKKI TOMONLAMA TA'MINLANADIGAN ASINXRON GENERATORI O'TKINCHI JARAYONLARINING TAHLILI	471
Bekishev Allabergen Yergashevich, Kurbonov Najmiddin Abduxamidovich, Yunusov Obidxon Abdivait o'g'li, Jo'rayev Doston Majid o'g'li	
TIJORAT BANKLAR FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	479
Babaxanova Dildora Rustamovna	
RAQOBAT USTUNLIGIGA ERISHISHDA ZAMONAVIY MARKETING TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH	485
Meliqulov Abduhalil Norinovich	
JAMOAT AHAMIYATIGA EGA TASHKILOTLAR TOIFASIGA KIRITISH MEZONLARI, ULARNING MOLIVAVIY HISOBOTLARI VA AUDITIGA QO'YILADIGAN TALABLAR.....	490
Shodiyev Murodjon Bakirovich	
EFFICIENCY OF IMPROVING THE IT SERVICES EXPORT	494
Uzakov Ortik Shaymardanovich	
CHORVACHILIKDA ILK VETERINARIYA XIZMATI TARIXI: QADIMGI O'ZBEKISTON MISOLIDA.....	499
Sayfudinova Djamila Badridinovna	
AHOLINI IJTIMOYIY HIMOYALASH TIZIMINI BOSHQARISHGA BAG'ISHLANGAN DASTLABKI ILMIY QARASHLARNING SHAKLLANISHI VA ULARNING TAHLILI	503
Xamroyev Anvar Ashurovich	
AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI HAMDA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY AFZALLIKLARI.....	508
A.A.Abdvoxidov	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARINING MOLIVAVIY HOLATINI KOMPLEKS BAHOLASH VA IQTISODIY SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISH	518
Turmanqulov Norpo'lat Sa'dullayevich	
PERFORMANCE APPRAISAL FAIRNESS AND EMPLOYEE OUTCOMES IN UZBEKISTAN'S EDUCATIONAL INSTITUTIONS: A QUANTITATIVE INVESTIGATION	525
Farida Nishanova	
SANOAT KORXONALARIDA SIFAT BOSHQARUVI TIZIMLARINING ISHLAB CHIQARISH JARAYONIGA TA'SIRI	535
O'.M. Baytanov	

DIGITAL METHODS FOR MONITORING HAND HYGIENE AND AUTOMATIC NAIL SEGMENTATION USING COMPUTER VISION TECHNOLOGIES	540
Shavkat Shukhratovich Azimov, Temurbek Zokir Ugli Daminov, Durdona Nurjonovna Rasulova, Dilorom Umrzakovna Nalibaeva	
MATLAB-BASED OPTIMIZATION OF METHANE FEED INTAKE IN A GTL PLANT FOR SYNTHETIC FUEL PRODUCTION.....	545
U.T. Beshimov, U.R. Azamatov, A.G. Makhsumov, E.E. Mashaev	
НЕОБХОДИМОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОПТИМАЛЬНОГО ИНВЕСТИЦИОННОГО ВЛОЖЕНИЯ В СОЦИАЛЬНО-ЗНАЧИМЫХ ИННОВАЦИОННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ	554
Зайналов Ж.Р. , Абдуллаева С.Ш., Нурмухамедов А.М.	
INFORMATIKA FANINI O'QITISHDA ONLAYN TEST VA AVTOMATIK BAHOLASH TIZIMLARI: INNOVATION METODLAR, ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA DOLZARB MUAMMOLAR TAHLILI	561
Nasriddinov Zaynoddin Xusniddin o'g'li, Sayidov Nozimjon Abdunosirovich	
SERVOMOTORLARNING XARAKTERISTIKALARI	565
Pirmatov Nurali Berdiyrovich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI BOSHQARISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	572
O'rinov Komiljon Kozimovich	
MAISHIY XIZMAT KO'RSATISHDA SIFAT NAZORATINI OSHIRISHNI RAQAMLASHTIRISH YO'LLARI.....	576
Meliyev X.T.	
INVESTIGATION OF THE EFFICIENCY OF FATS AND OILS REMOVAL FROM WASTEWATER GENERATED BY PUBLIC CATERING ENTERPRISES	585
Durdona Obutjonova, Xayrullo Ibroximov, Ahmadjon Ibadullaev, Umar Chorshanbiev, Babaev Askar	
INSON KAPITALINING IQTISODIY MAZMUNI, UNI MOLIALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA O'ZBEKISTONDA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	591
Ismailova Gulruh Faxriddinovna	
HUDUDLARDA MOLIAVIY INKLYUZIVLIKNI RIVOJLANTIRISH VA AHOLINING MOLIAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI.....	596
Azlarova Mushtariybegim Abror qizi	
NORASMIY BANDLIK VA DAROMADLARNI SOLIQQA TORTISHDA SOLIQ IMTIYOZLARIDAN FOYDALANISH TAHLILI	600
Bozorova Ozoda Raximovna	
DAVLAT KORXONALARINI OMMAVIY JOYLASHTIRISH (IPO) ORQALI XUSUSIYLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI ("UZAUTO MOTORS" VA "O'ZBEKTELEKOM" AJ MISOLIDA).....	605
Razikov Ulug'bek Zaripovich	
QURILISHDA INNOVATION FAOLIYAT TUSHUNCHASI VA TURLARI	611
B.K.Abdusamatov, I.A.Yusupov	
ИССЛЕДОВАНИЕ МЕТОДОВ ЗАКРЕПЛЕНИЯ ПОДВИЖНЫХ ПЕСКОВ И ЭФФЕКТИВНОСТИ ЗАЩИТНЫХ ЛЕСНЫХ ПОЛОС ВДОЛЬ ЖЕЛЕЗНЫХ ДОРОГ	615
Лесов Кувандык Сагинович, Хуршида Абдимуминовна	
SURXONDARYO VILOYATI TUMANLARIDA INVESTITSIIYA MUHITINI YAXSHILASH OMILLARI.....	621
Qosimova Nodira Saidovna	
QISHLOQ XO'JALIGI ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARINI OPTIMALLASHTIRISH VA RENTABELLIKNI OSHIRISH STRATEGIYALARI (ANDIJON VILOYATI MISOLIDA)	627
Sanjarbek Sotvoldiyev Dilshodbek o'g'li, Qodirov Zohidjon Eraliyevich	

YIRIK KORXONALARDA SOLIQ NAZORATI TEKSHIRUVLARIGA OID ILMIY TALQINLARNING TAHLILI.....	632
Qo'shaqov Asrorjon Nematjonovich	
QUYOSH ISSIQXONALARIDA QUYOSH ENERGETIK QURILMALARIDAN FOYDALANISH USULLARI VA TEXNIK YECHIMLARI	640
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	
IT-KORXONALARIDA INVESTITSIYA VA EKSPORTNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI TAHLILI.....	648
Uzaqov Ortik Shaymardanovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN LOYIHALAR TAHLILI	655
Rasulova Dilfuza Valiyevna	
СТРУКТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ И ФАКТОРЫ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПОДОТРАСЛЕЙ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ УЗБЕКИСТАНА.....	666
Уролова Севара Бехзод кизи	
MAHALLIY BUDJETLARNI SHAKLLANTIRISH VA TAQSIMLASH JARAYONIDA FUQAROLAR ISHTIROKI: SO'ROVNOMA NATIJALARI ASOSIDA TAHLIL	672
Shukurova Parizod, Soatova Nodira Boboxonovna	
TRANSPORT SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH: XORIJIY TAJRIBA.....	677
Mirzayeva Dildora Inomovna, Alijonov Ahadjon Hasanboy o'g'li	
BOSHQARUV ETIKASINING ZAMONAVIY BIZNESDA TUTGAN O'RNI VA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	686
Suyunov Dilmurod Xolmurodovich, Qodirov Tuyg'un Uzoqovich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI INNOVATSION-TEKNOLOGIYALARNI QO'LLASH YO'NALISHLARI	694
Sh.A.Sultonov	
MINTAQAVIY INVESTITSION SIYOSATNI TAKOMILLASHTIRISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MODELLARINING ROLI	700
Qobilov Anvar Eshpo'latovich	
MASHINASOZLIKDA DETALLARNI SARALAB YIG'ISHNING AFZALLIGI VA AHAMIYATI	705
Baxramov Faxridin Xuzriddinovich, Abdixamidov Nurbek Ural o'g'li, Abdullayev Djura Xudoyorovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ МЕХАНИЗМОВ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ СТРОИТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ ВНЕДРЕНИЯ СИСТЕМЫ ЭСКРОУ-СЧЕТОВ	712
Жаксымуратов Казбек Раджович	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	717
Nurullayev Baxrom Botirovich	
XIZMATLAR SOHASI RIVOJIDA DAROMADLARNING INKLYUZIV O'SISHI, KAMBAG'ALLIK DARAJASI TUSHISHINING MUHIM OMILIDIR.....	724
Saparov Murod Irgashovich	
BOZOR MUNOSABATLARI RIVOJLANISHI SHAROITIDA SOLIQ TIZIMINING DOLZARB MASALALARI.....	728
Umurzak Rajabov	
TIJORAT BANKLARIDA RESURS BAZASI SHAKLLANISHINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	734
Bolibekov Shahboz Baxodir o'g'li	
OLIY TA'LIM VA ISHLAB CHIQARISH KORXONALARI O'RTASIDAGI INNOVATSION HAMKORLIK	741
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	

QURILISH TARMOG'IDA KICHIK VA YIRIK KORXONALAR IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INVESTITSION-INNOVATSION MEKANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	744
Axmedova Nilufar Shuxratovna	
КЛЮЧЕВЫЕ ЛИЧНОСТНЫЕ КАЧЕСТВА ПЕДАГОГА КАК ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ.....	750
Киличева Феруза Бешимовна	
NEYROPSIXOLINGVISTIKADA INVERSIV GAP KONSTRUKSIYALARINING FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI	755
Tuyboyeva Shakhnoza	
ROLE OF MODERN MODELS IN REGIONAL PRODUCTION MANAGEMENT	758
Abdullayev Muzaffar Abduljabbarovich	
HUDUDIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MONITORING TIZIMINING AHAMIYATI.....	761
Karimova Shirin Zoxid qizi	
MASOFAVIY BANK XIZMATLARINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI VA ILG'OR XORIJ TAJRIBASI	766
Xolmatova Asila Menglimurod qizi	
QASHQADARYO VILOYATIDA NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARINING IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI	773
Sattorov Firdavs Ziyodullayevich	
TUSHUM VA DAROMAD HISOBI KATEGORIYALARINI XALQARO MOLIVAVIY HISOBOT STANDARTLARI ASOSIDA TAHLILI.....	777
Bayjanov Sarsengaliy Xalmuratovich	
GLOBALASHUV SHAROITIDA TADBIRKORLIKDA XALQARO SAVDO MUNOSABATLARINI RIVOJLANTIRISHNING METODOLOGIK ASOSLARINI SUN'IIY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	783
Xudayberdiyev Otabek Absalomovich	
QASHQADARYO VILOYATINING TABIIY TURISTIK RESURSLARI VA ULARNING TURIZM RIVOJLANISHIDAGI ROLI	790
Suyunova Dilnoza Mexridin qizi	
O'ZBEKTELEKOM AK TEXNIK SAMARADORLIGINI BAHOLASH: DEA CCR MODEL VA MALMQUIST TFP INDEKSI ASOSIDA TAHLIL.....	794
Salimova Husniya Rustamovna	
BIZNES-JARAYONLARNI MODELLASHTIRISHNING MOHIYATI VA ULARNI MOLIVAVIY-IQTISODIY KO'RSATKICHLAR ORASIDAGI BOG'LIQLIK.....	800
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi	
XORIJIY TURISTLAR UCHUN KREATIV VA JOZIBADOR TURIZM MAHSULOTLARINI SHAKLLANTIRISH YO'LLARI	805
Abdurasulov Shavqiddin Erkin o'g'li	
XALQARO MOLIVA INSTITUTLARI MOLIVAVIY RESURSLARINING O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI LOYIHALARDAGI ROLI VA SAMARADORLIGI	811
Rasulova Dilfuza Valiyevna	
IQTISODIY O'SISH VA ISHSIZLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIKNING NAZARIY MODELLARI	818
Rasulev Alisher Fayziyevich, Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB ETISHDA MOLIVAVIY DASTAKLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI	822
Ibragimov G'anijon G'ayratovich	
МЕТОДОЛОГИЯ ОПРЕДЕЛЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРОДУКЦИИ ВИНОГРАДНОЙ ОТРАСЛИ.....	829
Сапаев Д.Х.	

SABZAVOT EKISHDA TUPROQNING FIZIK-MEXANIK XUSUSIYATLARI	835
<i>Ravshanov Hamraqlul Amirqulovich, Aliqulova Sevara Muxiddinovna</i>	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI LOYIHAVIY MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	839
<i>Abdurazakova Nasiba Sultanovna</i>	
O'ZBEKISTON HUDUDLARINI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYATI ORGANLARINING ROLINI YANADA KUCHAYTIRISH YO'NALISHLARI	844
<i>Bekchanov Davron Masharipovich</i>	
TOG'LI SHAROITLARDI AVTOGREYDERLARNING YOQILG'I SARFIGA TA'SIR QILUVCHI FAKTORLAR	848
<i>Sarmonov Azizbek Xoshimjonovich, Abdulkarimova Shoxsanam Murodjon qizi</i>	
JAHON AMALIYOTIDA TASHQI SAVDO SIYOSATINI TARTIBGA SOLISH MEXANIZMLARI VA ILG'OR TAJRIBALAR	855
<i>G'iyosov Ilhom Karimovich, Toxirova Risolat Abdushukur qizi</i>	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY BANK XIZMATLARINI TATBIQ QILISH IMKONIYATLARIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR	862
<i>Absamatov Asqar Ergashovich</i>	
ALOQA XIZMATLARINI RAQAMLASHTIRISH ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARINI ASOSIY YO'NALISHLARI	868
<i>Nazarov Sanjar Nasridinovich</i>	
RAQAMLI MEXANIZMLAR ASOSIDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	873
<i>Abdiyev Alimardon Chorsanbiyevich, Shamsiyeva Ruxsora Nasirovna</i>	
MAMLAKATIMIZ MAHALLALARIDA TADBIRKORLIK VA HUNARMANDCHILIKNI RIVOJLANISH DINAMIKASI TAHLILI	876
<i>Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich</i>	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA RESURLARIDAN FOYDALANISHNI MODELLASHTIRISH	880
<i>Qo'ziyoyev Behzod Hamidovich</i>	
BARQAROR SANOAT VA ESG INTEGRATSIYASI: MUAMMOLAR VA IMKONIYATLAR	884
<i>Turg'unov Jasurbek Alimardon o'g'li</i>	
OT TRADITIONNOGO POLIVA K TOCHNOMU OROSHENIU: SRABNITEL'NYI ANALIZ EFFEKTIVNOSTI ISPOL'ZOVANIYA VODY V KLOPKOVODSTVE BUHARSKOY OBLASTI	890
<i>Rahimov Olim Xamitovich, Gulchexra Salimovna Narzullaeva</i>	
DIGITAL TECHNOLOGIES AS A KEY DRIVER OF SOCIO-ECONOMIC PROGRESS: A QUANTITATIVE ANALYSIS OF IMPACT TRANSMISSION MECHANISMS	898
<i>Bozorova Irina Jumanazarovna</i>	
RAQOBQTBARDOSHLIKNI OSHIRISHDA MEHMONXONA INNOVATSIYALARINING STRATEGIK AHAMIYATI	904
<i>Usmanova Gulida Valiyevna</i>	
KO'CHMAS MULK QIYMATINI OMMAVIY BAHOLASH UCHUN KOB-DUGLAS GIBRID MODELINI QO'LLASH	910
<i>Xushvaqtov Jasur Shuhrat o'g'li</i>	
SANITARNO-ZASHITNAYA ZONA KAK INSTRUMENT OHRANI OKRUZHAJOUSHAY SREDDY PRI REALIZACII KRUPNOMASHTABNYYH ENERGETICHESKYYH PROEKTOV (NA PRIMERE SHERABADSKOY SOLNECHNOY FOTOELEKTRICHESKOY STANCIYI V RESPUBLIKE UZBEKISTAN)	919
<i>Omandavlatov Sirojiddin Sodikovich</i>	
ZAHARLI CHIQUINDILARNING ATROF-MUHIT VA INSON SALOMATLIGIGA TA'SIRINI KOMPLEKS BAHOLASH	924
<i>Ruziyeva Iroda Davutovna, Mavlonova Shaxnoza Raxmatovna</i>	

ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫЕ ТРАНСПОРТНЫЕ СИСТЕМЫ НА ОСНОВЕ VANET ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ.....	930
Лазарев Амир Пишембаевич, Шахобиддинов Алишер Шопатхиддинович	
STRENGTHENING THE FINANCIAL RESOURCE BASE OF COMMERCIAL BANKS IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION.....	938
Dilnoza Xaitboyeva	
SHAHAR INFRATUZILMASIDA NOGIRONLIGI BOR SHAXSLAR UCHUN TO'SIQSIZ MUHITNI TASHKIL ETISHDA XALQARO YONDASHUVLAR	941
Karimova Laziza Jaxongir qizi	
BANK RISKLARINI BOSHQARISHDA RISK-APPETIT TUSHUNCHASI VA UNI SHAKLLANTIRISH STRATEGIYALARI	946
O'ktamova Nozima Narzulla qizi, Mirzaraximova Nurhayot Bahrom qizi	
O'ZBEKISTONDA MILLIY TAOMLARNING TURISTLAR SAYOHAT MOTIVATSIYASIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	950
Turayev Ziyadulla Norsoatovich	
O'ZBEKISTONDA TURIZM TURLARINI TRANSFORMATSIYALASH VA DIVERSIFIKATSIYALASH CHEGARALARINI TIZIMLI TAHLIL ASOSIDA ANIQLASH USLUBIYOTLARI	956
Saidova Dilfuza Abdufattohovna	
ISTE'MOL NARXLARI INDEKSINI HISOBLASHDA KUZATUV QAMROVI, MA'LUMOTLAR MANBALARI VA VAZNLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	964
Ismailova Shaxnoza Uktamovna	
O'ZBEKISTONDA UY-JOY NARXLARI INDEKSINI HISOBLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING INTEGRALLASHGAN MODEL I	969
Tog'ayeva Dildora Akramovna	
AUDIT ISHI SIFATINI BAHOLASHDA XALQARO STANDARTLARDAN FOYDALANISH	976
Qo'shmatov Otaxon Qurbonaliyevich	
ГЛОБАЛЬНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ РЫНКА ЭЛЕКТРОМОБИЛЕЙ И ЗАРЯДНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ: ОПЫТ УЗБЕКИСТАНА	981
Абдурашидов Искандарбек Журъат угли, Ибрахимов Каримжон Исмаилович, Таджикибаев Абдунаби Абдурахмонович, Абдурашидов Сардор Журъат угли	
STUDY OF THE HYDROLYTIC ACTIVITY OF CELLULASE ENZYME PREPARATIONS ON COTTON FIBER.....	990
Nazarov Kamoljon, Valixodjayeva Ziyoda, Soatov Askarali	
KATTA MA'LUMOTLAR (BIG DATA) VA ULARNING AXBOROT TIZIMLARIDAGI QO'LLANILISHI.....	994
Abdullayev Jahongir Shuxrat o'g'li	
AGRAR SOHADA MOLIYALASHTIRISH TIZIMIDA XUSUSIY INVESTITSİYALAR VA KREDIT O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNING AHAMIYATI.....	998
S. J. Yangiboev	
THE ROLE OF SUPERPLASTICIZERS IN REDUCING WATER DEMAND AND ELIMINATING EXTERNAL CURING IN CONCRETE.....	1005
Shakirov Tuygunjon Turgunovich, Umarov Khotamjon Atamjonovich	
ВНЕДРЕНИЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО: ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ	1010
Айтымбетов Султанбек Дуйсенбаевич	
DOLOTA DETALIGA QO'SHIMCHA ISHLOV BERIB RESURSINI OSHIRISH TEXNOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1016
Qosimov Karimjon, Qodirov Nazirjon Ulug'bekovich, Yusupov Asrorbek Rafiqjon o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA EKSPORT DIVERSIFIKATSIYASINI TA'MINLASHDA RAQAMLI INFRATUZILMANING ROLI.....	1019
Eshpo'latova Hilola Bozorboy qizi	

MICROSOFT ACCESS ASOSIDAGI QAROR QABUL QILISH TIZIMI ORQALI LABORATORIYALARDA “ISO 9001:2015” VA “ISO/IEC 17025:2017” STANDARTLARINI JORIY ETILISH DARAJASINI BAHOLASH	1025
Mamajonov Abduvoxid Abduraxmonovich, Abdujabborov Obidjon Oribjon o'g'li	
AGROSANOAT MAJMUASIDA INNOVATSION RIVOJLANISH: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY YO'NALISHLAR	1032
Aksakalov Ravshanjon Dolimjonovich	
ENTROPIYA ASOSIDA MA'LUMOTLARNI SIQISH ALGORITMLARINI TAHLIL QILISH	1038
Jovliyeva Dilnoz Mustofa qizi	
SANOAT KORXONALARIDA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA RAQOBAT RAZVEDKASINING KONSEPTUAL MODELI	1043
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	
YENGIL AVTOMOBIL UCHUN YONILG'I SARFINI KAMAYTIRISHGA QARATILGAN ECO-HARAKAT REJIMLARINI NAZARIY ASOSLASH USLUBI	1048
Fattohjonov Bekzod Rasuljon o'g'li, Ro'zimov Sanjarbek Komilovich, Ravshanbekov JaxongirAlisher o'g'li, Muxitdinov Akmal Anvarovich	
AQSHNING ILG'OR TAJRIBASI ASOSIDA IKKIYOQLAMA SOLIQQA TORTISHNI BARTARAF ETISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	1058
Rajapov Shuxrat Zaripbayevich	
IJTIMOYIY HIMOYA KATEGORIYASINING TRANSFORMATSON RIVOJLANISHI	1067
M.Sh.Raximova	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA AUDITORLIK TEKSHIRUVINI TASHKIL ETISH VA AUDITORLIK XULOSASINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY-USLUBIY HAMDA AMALIY ASOSLARI.....	1072
Ibayev Xo'jabek, Ergashev Olloyor Furqat o'g'li	
IPAK MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARISH JARAYONINING TEXNOLOGIK VA SIFAT KO'RSATKICHLARI	1077
Mahmudov Umidjon Bahodir o'g'li, Turdialiyeu Umid Muxtaraliyevich, Sulaymonov Sharifjon Abdumanabovich	
QORAQALPOG'ISTONDA RAQAMLI TADBIRKORLIK EKOTIZIMINI RIVOJLANTIRISH VA INNOVATSION FAOLIYATNI TAKOMILLASHTIRISH.....	1085
Babanazarova Gulzar Ziuatdinovna	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RAG'BATLANTIRISH ORQALI HUDUDLARNI IQTISODIY RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	1089
Ibragimova Ma'mura Muxiddinovna	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINI RIVOJLANTIRISH MODELLARI VA ULARNING AHAMIYATI.....	1094
Abduraimov Dilshod Muratkulovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ КАРАКАЛПАКСТАНА В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СТРУКТУРЫ	1098
Оспанова Феруза Базарбаевна	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI	1103
Saidrahmatova Zuhraxon Saidazim qizi	
INVESTITSIYA DASTURLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI MENEJMENT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEXANIZMLARI.....	1107
Axmedova Dilnoza Muzaffarovna	
ВЛИЯНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА НА РЫНОК ТРУДА В УЗБЕКИСТАНЕ: ВЫЗОВЫ, ТЕНДЕНЦИИ И СТРАТЕГИИ АДАПТАЦИИ	1112
Хусайнов Р.Р., Кариева Л.С., Загидулина К.Р.	
KONUSSIMON SHAKLDAGI TIBBIY ENDOPROTEZLAR UCHUN TAYYOR SHAKLGA YAQIN ZAGOTOVKALAR OLIISHNING RESURS TEJAMKOR TEXNOLOGIYASI	1121
Umarova Maxmuda Abdugafarovna, Karabayeva Lola Xasanovna	

KONSOLIDATSIYALASHGAN MOLIYAVIY HISOBOTNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY VA AMALIY JIHATLARI	1125
Mahmudova Nargiza Davlat qizi	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ ИИ В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ	1129
Даниярова Улбосин Куатбаевна	
ASSESSING THE IMPACT OF DIGITAL ECONOMY TECHNOLOGIES ON REGIONAL PRODUCTION, SERVICE SECTOR DEVELOPMENT, AND EMPLOYMENT	1135
Kurbonova Malika Akhmad kizi	
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ И ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИИ РУССКОМУ ЯЗЫКУ КАК ВТОРОМУ	1140
Ходжаева Хадия Сулейманова	
IMPROVING INTEREST RATE RISK MANAGEMENT PRACTICES IN COMMERCIAL BANKS AND ITS PRIORITIES	1146
Seitnazarov Daniyar Baxadirovich	
KAM QAVATLI TURAR-JOY BINOLARIDA ENERGIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA GIPSOKARTON KARKAS DEVORLARNING USTUNLIGI	1151
Mirzaxonova Mexribon Marat qizi, Raxmonova MahliyoXon Avazjon qizi, Baratova Mushtariybegim O'tkir qizi	
O'ZBEKISTON IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA ENERGIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNI PROGNOZLASHDA ARIMA MODELIDAN FOYDALANISH	1159
Kuralbayev Jo'rabek Aybekovich	
IPO ORQALI KAPITAL JALB QILISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH METODOLOGIYASI	1163
Mamatmurodov Alisher Saparboyevich	
ВОЗДЕЙСТВИЕ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ НА РАЗВИТИЕ БИЗНЕСА В УЗБЕКИСТАНЕ	1172
Бабаназарова Гульзар Зиуатдиновна	
YANGI TITIB-TA'MINLAGICH TA'SIRIDA PAXTANI TITILISH JARAYONINING NAZARIY TAHLIL NATIJALARI	1178
Qurbanbaev Elyor Baxtiyarovich, Sobirov Doniyor Xolmurodovich	
TIJORAT BANKLARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBALARI	1183
Uralov Shavkat Makhramovich	
INNOVATION TEXNOLOGIYALARNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI	1188
Tuychiyev Abduraxmon G'ofurovich	
AGROTADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA EKSPORT LOGISTIKASI VA TA'MINOT ZANJIRINI OPTIMALLASHTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	1193
No'monov Otabek O'rmonjon o'g'li	
QURILISH MATERIALLARI KORXONALARIDA INQIROZ SHAKLLANISHIGA MAKROIQTISODIY VA TARMOQ OMILLARINING TA'SIRI	1198
O'rinboyev Doniyorjon Baxtiyorjon o'g'li	
5LP LINTERIDAGI CHIGIT ARALASHTIRGICHNI MODERNIZATSIYA QILISH BO'YICHA BAJARILGAN ISHLARNING TAHLILI VA TADQIQOT YO'NALISHLARINI BELGILASH	1204
Nazirov Raxmatjon Rasulovich, Karimov Maxmud Raxmatovich, Abduqahorov No'monbek Oybek o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGIDA BUG'DOY YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA UNING MAKROIQTISODIY KO'RSATKICHLARGA TA'SIRI	1209
Azamqulov Nurbek Ulug'bek o'g'li	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT XARAJATLARINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI	1215
Fayziyev Rabim Alikulovich, Tohirova Zarifa Shuhrat qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH	1221
Ajibayeva Raiiya Maxsutovna	

CHAKANA SAVDO TARMOG'INING MILLIY IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI VA BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	1225
G'aybullayev Sarvar O'ktam o'g'li	
MEHNAT BOZORI STRUKTURASI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	1232
Soatmo'minova Zarnigor Olimjon qizi	
KORXONALAR AUDITIDA BLOKCHEYN TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.....	1237
Tuyinov Botir Ismatovich	
THE ROLE OF NATIONAL MENTALITY AND VALUES IN INSTITUTIONAL TRANSFORMATION PROCESSES	1243
Abdumajeed Nabeel Azouz	
ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ HR-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ПЛАТФОРМ: ВЫЗОВЫ И РЕШЕНИЯ.....	1250
Амирджанова Ситора Суннатовна, Шаюсупова Наргиза Тургуновна, Исомухаммедов Исроил Исомухаммадович, Урозбоев Хайрулла Муродбойевич, Маматкулов Хумоюн Бобирович	
HUDUDLARNING MOLIYAVIY MUSTAQILLIGINI OSHIRISH VA MAHALLIY BOSHQARUV VAKOLATLARINI KENGAYTIRISHNING IJTIMOY-IQTISODIY SAMARADORLIGI: STATISTIK VA EKONOMETRIK TAHLIL	1255
Sharipov Abror Komilovich	
O'ZBEKISTONDA TURIZM VA MEHMONXONA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION SIYOSAT	1260
Shokirov Firdavsbek Ulug'bekovich	
HUDUDIY RIVOJLANISHNI BAHOLASH METODOLOGIYASINING ILMIY MUAMMOLARI	1265
Sattorov Sanjar Abdumurodovich	
TRANSPORT TIZIMIDA YO'LOVCHI TASHISHNI TASHKIL ETISHNING ILG'OR XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	1271
Sevara Aytieva Allaberdiyevna	
O'ZBEKISTON BANK TIZIMIDA LIKVIDLIKNI QOPLASH ME'YORI (LCR) DINAMIKASI VA LIKVIDLIK BOSHQARUVI SAMARADORLIGI	1279
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN CHAKANA BANK XIZMATLARINI KO'RSATISHNING JORIY HOLATI TAHLILI	1286
Xikmetov Nodirbek Ikromovich	
O'ZBEKISTONDA TARIXIY-MADANIY TURIZM DESTINATSIYALARINING HUDUDIY RIVOJLANISHI VA SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISH	1293
Ibroximov Nodirbek	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA AHOLINI IJTIMOY TA'MINOTINI TARTIBGA SOLISHNING MOLIYAVIY MEKANIZMLARI.....	1299
Xusanov Baxodir Sheraliyevich	
QURILISH KORXONALARI FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	1302
Yahyoyev To'liqin Ismatulla o'g'li	
QASHQADARYO VILOYATIDA SUG'URTA XIZMATLARI RIVOJLANISHINING STATISTIK TAHLILI.....	1306
Ismoilov Sherzod Ismoil o'g'li	
ANALYSIS OF THE EFFECTIVENESS AND CURRENT STATE OF INVESTMENTS IN HUMAN CAPITAL IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	1310
Akhmadaliyeva Nikholakhon	
MANAGEMENT SYSTEM TRANSFORMATION AS A STRATEGIC DRIVER OF SUSTAINABLE PRODUCTION EFFICIENCY IN INDUSTRIAL ENTERPRISES	1317
Kodirov Bekzod Khomidjonovich	

O'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMINI TRANSFORMATSIYA QILISH SHAROITIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARINI QO'LLASH ISTIQBOLLARI	1322
O'ktamova Nargiza Narzulla qizi	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MOLIVAVIY BOSHQARUV TIZIMLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING INSTITUTSIONAL VA INNOVATSION MEXANIZMLARI	1327
Ergashev Muhibbek Aslam o'g'li	
MINTAQANING TURISTIK VA DAM OLIH MAJMUASINI RIVOJLANTIRISHNI BOSHQARISH.....	1332
Q.A. Musaxanov	
CHORVACHILIK INFIRATUZILMASI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH	1336
Nurmanov Sherzod Xujayarovich	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ЛИНГВИСТИЧЕСКОГО ТУРИЗМА И ВОЗМОЖНОСТЬ ЕГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	1340
Усманова Диляфруз Каршиевна	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLAR BAZASINI KENGAYTIRISHDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINING METODOLOGIK ASOSLARI.....	1344
Sharopov Dilshodjon Raxmatullayevich	
O'ZBEKISTONDA SUG'URTA TASHKILOTI RISKLARINI BAHOLASH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISHNING ILMIY VA AMALIY JIHATLARI	1351
Sattorov Shohrux Maxmudjon o'g'li	
AUDITORLIK DALILLARINI TO'PLASH HAMDA UMUMLASHTIRISH JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1358
I.Yeshpanov	
O'ZBEKISTONDA O'RMON XO'JALIGINI INNOVATSION YONDASHUVLAR ASOSIDA MOLIVALASHTIRISH	1365
Karimov Dilshod Turabboevich	
TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV FAOLIYATNI TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI ...	1370
Saipnazarova Mohinur Utkir qizi	
INVESTITSIYA FAOLIYATINI JALB QILINGAN MABLAG'LAR HISOBIDAN MOLIVALASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	1373
Amonova Dilafruz O'tkurovna	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLAR BAZASINI KENGAYTIRISHDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINING METODOLOGIK ASOSLARI.....	1377
Sharopov Dilshodjon Raxmatullayevich	
RAQAMLI BANK XIZMATLARI BOZORINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA BANKLARARO RAQOBATNING YANGI SHAKLLARI	1384
Karimov Odiljon Boqiyevich	
LOGISTIKA TIZIMLARINI RAQAMLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBA VA ULARNING IQTISODIY TAHLILI.....	1394
Kucharova Shaxlo Sobir qizi	
MILLIY SUG'URTA BOZORIDA SUG'URTA XIZMATLARINI BOSHQARISH VA UNING OPTIMALLIGINI TA'MINLASH YO'LLARI.....	1399
Umirov Abdusalom To'rayevich	
MOLIVAVIY INSTRUMENTLAR (IFRS 9) HISOB	1406
Zaripova Sayohat Zafarovna	
PLYONKA QOPLAMALI POLIZ EKINLARI EKISH TEXNIKASIDA PUSHTA SHAKLLANTIRUVCHI ISHCHI ORGANLAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH	1411
Nigmatjonov Sardor Abdumannobovich	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MA'MURCHILIGIDA TO'LOVLAR TIZIMINING BUGUNGI KUNDAGI HOLATI TAHLILI.....	1416
Tangirqulov G'ulom Baxtiyrovich	

KAMERAL SOLIQ TEKSHIRUVIDA SMART TEXNOLOGIYALARNING SHAKLLANISHI	1421
Mamaraimov Ilhomjon Rajabboyevich	
O'ZBEKISTON KORXONALARIDA KAPITAL TUZILMASI VA MOLIVAVIY MUSTAQILLIK DARAJASI	1427
Asomidinova Mohigulbonu Oybek qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN KICHIK BIZNES LOYIHALARINI KREDITLASH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	1432
Norqobilova Nargiza Abdigodirovna	
ASSESSMENT OF PRICING STRATEGIES APPLIED BY LEADING RETAIL CHAINS IN UZBEKISTAN	1438
Anvar DEBERDIYEV	
ZARAFSHON VODIYSIDA XALQARO TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	1442
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
THE IMPACT OF DIGITAL BANKING SERVICES ON FINANCIAL INCLUSION AND POPULATION WELFARE	1448
Olimjon Narkulovich Djuraev, Ermuminov Elbek Erkin o'g'li	
AGROKLASTERLARNING SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	1454
Berdiyev Abdumalik Hakimovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL MOLIVALASHTIRISHNI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	1460
Mamayusupova Shahina Ulug'bek qizi	
MILLIY IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB ETISH: NAZARIYA VA AMALIYOT	1466
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li	
NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARI FAOLIYATIDA SUBSIDIYA MABLAG'LARINING NATIJADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY ASOSLARI	1473
Xolbekov Ulug'bek Toshpulat o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA RISK-MENEJMENT TIZIMINI ZAMONAVIY BOSHQARUV MODELLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	1479
Ashurov Furkatjon Shuxratovich	
XIZMATLAR SOHASIDA KICHIK BIZNES KORXONALARINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASHNING MUHIM YO'NALISHLARI	1483
Ulmasova Oyul Baxtiyorovna	
SOLIQ NIZOLARINI HAL ETISHDA MUQOBIL NIZOLARNI BARTARAF ETISH USULLARINING IQTISODIY AHAMIYATI	1490
Solihova Xumora Xasan qizi	
TABIRKORLIK BILAN SHUG'ULLANUVCHI JISMONIY SHAXSLARNI SOLIQQA TORTISH: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY YECHIMLAR	1493
Hasanov Husinboy Xudayberganovich	
SANOAT KORXONALARIDA ICHKI AUDIT VA NAZORAT TIZIMINING BOSHQARUV SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	1499
Xusanova Malohat Mingnorovna	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MEXANIZMINING KORXONALAR MOLIVAVIY-XO'JALIK FAOLIYATIGA TA'SIRINI TAHLILIY VA INSTITUTSIONAL BAHOLASH	1505
Babaxonov Ja'far Muxiddinovich	
YOQILG'I-ENERGETIKA KORXONALARIDA INVESTITSIYA XARAJATLARINI TARIF SIYOSATI ORQALI QOPLASH MEXANIZMLARI	1513
Shukurillaev Jahongir Botir o'g'li	
ЭЛЕМЕНТЫ СТАТИСТИЧЕСКОГО АНАЛИЗА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ РЕГИОНАЛЬНОЙ СОЦИАЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ	1521
Рахимова Мадина Шухрат кизи	

INFRATUZILMA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINING ZARURATI VA UNING SHAKLLARI

Shodiyev Akmal O'ktamjon o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil izlanuvchisi

E-mail: akmalshodiyev98@gmail.com

ORCID: 0009-0006-6262-2894.

Annotatsiya. Mazkur maqolada infratuzilma loyihalarini moliyalashtirishda davlat-xususiy sheriklik (DXSh) mexanizmining ahamiyati, uning iqtisodiy mohiyati hamda zamonaviy shakllari ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Tadqiqotda davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikning iqtisodiy samaradorlikni oshirishdagi o'rni, moliyaviy resurslarni jalb qilish imkoniyatlari hamda risklarni optimal taqsimlash mexanizmlari yoritilgan. Shuningdek, O'zbekistonda DXSh tizimining rivojlanish bosqichlari, huquqiy asoslari va amaliyotdagi institutsional o'zgarishlar tahlil qilinib, 2024–2030-yillarga mo'ljallangan strategik yo'nalishlar ko'rib chiqilgan.

Maqolada xalqaro tajriba asosida davlat-xususiy sheriklikning asosiy modellari, jumladan, BOT, BOOT, DBFO va boshqa shakllari tizimli ravishda tasniflanib, ularning infratuzilma loyihalarida qo'llanish xususiyatlari ochib berilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, DXSh mexanizmi infratuzilma rivojini jadallashtirish, davlat byudjeti yukini kamaytirish hamda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda muhim moliyaviy-institutsional vosita hisoblanadi.

Kalit so'zlar: davlat-xususiy sheriklik, infratuzilma loyihalari, investitsiyalar, moliyalashtirish mexanizmi, iqtisodiy rivojlanish, risklarni taqsimlash, BOT modeli, BOOT modeli, DBFO modeli, institutsional muhit, davlat siyosati.

Abstract. This article scientifically analyzes the importance of the public-private partnership (PPP) mechanism in financing infrastructure projects, its economic essence, and its modern forms. The study examines the role of cooperation between the public and private sectors in improving economic efficiency, the opportunities for attracting financial resources, and the mechanisms for optimal risk allocation. In addition, the stages of development of the PPP system in Uzbekistan, its legal framework, and institutional changes in practice are analyzed, along with the strategic directions planned for 2024–2030.

Based on international experience, the article systematically classifies the main models of public-private partnership, including BOT, BOOT, DBFO, and other forms, and reveals their specific features in the implementation of infrastructure projects. The research findings indicate that the PPP mechanism is an important financial and institutional tool for accelerating infrastructure development, reducing the burden on the state budget, and ensuring sustainable economic growth.

Key words: public-private partnership, infrastructure projects, investments, financing mechanism, economic development, risk allocation, BOT model, BOOT model, DBFO model, institutional environment, public policy.

Аннотация. В данной статье научно проанализированы значение механизма государственно-частного партнёрства (ГЧП) в финансировании инфраструктурных проектов, его экономическая сущность и современные формы. В исследовании раскрыта роль сотрудничества между государственным и частным секторами в повышении экономической эффективности, привлечении финансовых ресурсов, а также в оптимальном распределении рисков. Кроме того, проанализированы этапы развития системы ГЧП в Узбекистане, её правовые основы и институциональные изменения в практике, а также рассмотрены стратегические направления, рассчитанные на 2024–2030 годы.

В статье на основе международного опыта систематизированы основные модели государственно-частного партнёрства, в том числе BOT, BOOT, DBFO и другие формы, а также раскрыты особенности их применения в инфраструктурных проектах. Результаты исследования показывают, что механизм ГЧП является важным финансово-институциональным инструментом ускорения развития инфраструктуры, снижения нагрузки на государственный бюджет и обеспечения устойчивого экономического роста.

Ключевые слова: государственно-частное партнёрство, инфраструктурные проекты, инвестиции, механизм финансирования, экономическое развитие, распределение рисков, модель BOT, модель BOOT, модель DBFO, институциональная среда, государственная политика.

KIRISH

Davlat-xususiy sheriklik konsepsiyasi jahon miqyosida ko'plab rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda samarali iqtisodiy strategiya sifatida qo'llanilayotgan muhim mexanizmlardan biri hisoblanadi. Ushbu mexanizm davlat va xususiy sektor o'rtasidagi o'zaro manfaatli amaliy hamkorlik asosida shakllanib, mavjud hamda rejalashtirilayotgan infratuzilma tarmoqlarini rivojlantirish, shuningdek, ijtimoiy xizmatlar sifatini oshirishda alohida ahamiyat kasb etadi. Davlat-xususiy sheriklik modelini amaliyotga joriy etishdan asosiy maqsad davlatning o'z funksiyalarini samarali bajarishi jarayonida moliyaviy imkoniyatlarini kengaytirish, xususiy sektor investitsiyalarini jalb qilish orqali turli soha va tarmoqlarga taalluqli infratuzilmani modernizatsiya qilish hamda uni zamonaviy texnik-texnologik jihatdan qayta jihozlashdan iborat.

Bozor munosabatlarining rivojlanishi davlat va xo'jalik yurituvchi subyektlar o'rtasida yangi iqtisodiy hamkorlik shakllarining vujudga kelishiga xizmat qilmoqda. Sanoati rivojlangan mamlakatlarda keng qo'llanilayotgan bunday iqtisodiy munosabatlarning muhim turlaridan biri davlat-xususiy sheriklikdir. Hozirgi sharoitda davlat-xususiy sheriklikning mohiyati, xususiyatlari, tamoyillari, evolyutsiyasi va huquqiy asoslarini o'rganish, shuningdek, ushbu mexanizmning mamlakatimizda rivojlanish istiqbollari bo'yicha ilmiy asoslangan xulosalar ishlab chiqish dolzarb ahamiyatga ega. O'zbekistonda davlat-xususiy sheriklik munosabatlari izchil kengayib borayotgani ushbu yo'nalishdagi ilmiy tadqiqotlarning amaliy ahamiyatini yanada oshirmoqda.

Samarali boshqariladigan davlat-xususiy sheriklik modeli ishtirokchilar o'rtasida mas'uliyat, majburiyat va moliyaviy risklarni maqbul tarzda taqsimlash imkonini beradi. Davlat-xususiy sheriklik jarayonlarida qo'mitalar, vazirliklar, mahalliy hokimiyat organlari va davlat korxonalari kabi davlat institutlari muhim o'rin tutadi. Xususiy sektor vakillari sifatida esa loyihani amalga oshirish uchun zarur moliyaviy, texnik va boshqaruv resurslariga ega bo'lgan mahalliy hamda xorijiy kompaniyalar, yuridik shaxslar va investorlar ishtirok etishi mumkin. Shu jihatdan davlat-xususiy sheriklik infratuzilma loyihalarini moliyalashtirish, boshqarish va samarali amalga oshirishda davlat hamda xususiy sektor manfaatlarini uyg'unlashtiruvchi muhim institutsional mexanizm sifatida namoyon bo'ladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Iqtisodchi olimlar Knyupfer va Vernerlarning fikriga ko'ra, Amerika Qo'shma Shtatlarida davlat-xususiy sheriklik deganda davlat va xususiy kompaniya o'rtasida kelishilgan shaklda davlat mulkida ishtirok etish hamda an'anaviy ravishda davlat hokimiyati organlari zimmasiga yuklatilgan funksiyalarni bajarish imkonini beruvchi shartnoma tushuniladi¹.

Davlat-xususiy sheriklikning keyingi yillarda jahon iqtisodiyotida tutgan o'rni tobora ortib borayotganini xalqaro moliya institutlari tomonidan berilgan ta'riflarda ham ko'rish mumkin. Xususan, eng yirik salohiyat va nufuzga ega xalqaro moliya institutlaridan biri bo'lgan Jahon banki davlat-xususiy sheriklikni davlat va xususiy tomonlar o'rtasida qo'shimcha investitsiyalarni jalb qilish, infratuzilma xizmatlarini ishlab chiqish va taqdim etish, shuningdek, byudjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi bitimlar majmui sifatida izohlaydi².

Xorijiy olim va mutaxassislar tomonidan davlat-xususiy sheriklikka berilgan iqtisodiy ta'riflar ham alohida ilmiy ahamiyatga ega. Mazkur yo'nalishda ko'plab yondashuvlar mavjud bo'lib, ular orasida davlat va xususiy sektor hamkorligining iqtisodiy mazmuni, moliyaviy mexanizmlari hamda institutsional asoslarini yoritib beruvchi ta'riflar muhim o'rin tutadi.

Professor M. B. Gerrard o'zining davlat-xususiy sheriklik, moliya va rivojlanishga bag'ishlangan maqolasida ushbu tushunchaga quyidagicha yondashadi: davlat-xususiy sheriklik ijtimoiy xizmatlar sifatini yaxshilash yoki davlat aktivlarini samarali boshqarish maqsadida xususiy kapitalni, ayrim hollarda esa davlat kapitalini jalb qilish imkonini beruvchi hamkorlik shaklidir³.

Professor U. Sharifxo'jayev va D. Abdullayevlar "Davlat-xususiy sheriklik va uning tarkibi" nomli maqolasida davlat-xususiy sheriklikka berilgan ta'riflarni qiyosiy tahlil qilib, o'zlarining mualliflik ta'rifini ham ilgari surganlar. Ularning fikricha, davlat-xususiy sheriklik iqtisodiyotning davlat sektori bilan bog'liq vazifalarni yanada samarali bajarish maqsadida xususiy sektorni shartnoma asosida jalb etishga qaratilgan, xarajatlar, risklar, ikki tomonlama majburiyatlar ijrosi hamda vakolatlarining taqsimlanishi bilan bog'liq munosabatlar majmuidir⁴.

Mazkur ta'rif mazmunan milliy qonunchilikda berilgan yondashuvga yaqin bo'lsa-da, mohiyatan kengroq

1 Knyupfer, Verner. Davlat-xususiy sherikliklar (DXSh) ko'chmas mulk majmualarini boshqarishning zamonaviy shakllaridan foydalanish kontekstida. – URL: <http://www.duma.gov.ru/sobstven/analysis/corporation/161007/5knyupf>

2 A. V. Belitskayaning "Davlat-xususiy sheriklikni huquqiy tartibga solish" nomli monografiyasiga retsenziya // Tadbirkorlik huquqi. – 2012. – № 1.

3 Gerrard M. B. Public-Private Partnerships // Finance and Development. – 2001. – Vol. 38, No. 3. – P. 48.

4 Sharifxo'jayev U. U., Abdullayev D. A. Davlat-xususiy sheriklik va uning tarkibi // Bulletin of Science and Practice. – 2021. – Vol. 7, No. 5. – URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/public-private-partnership-and-its-definition/viewer>

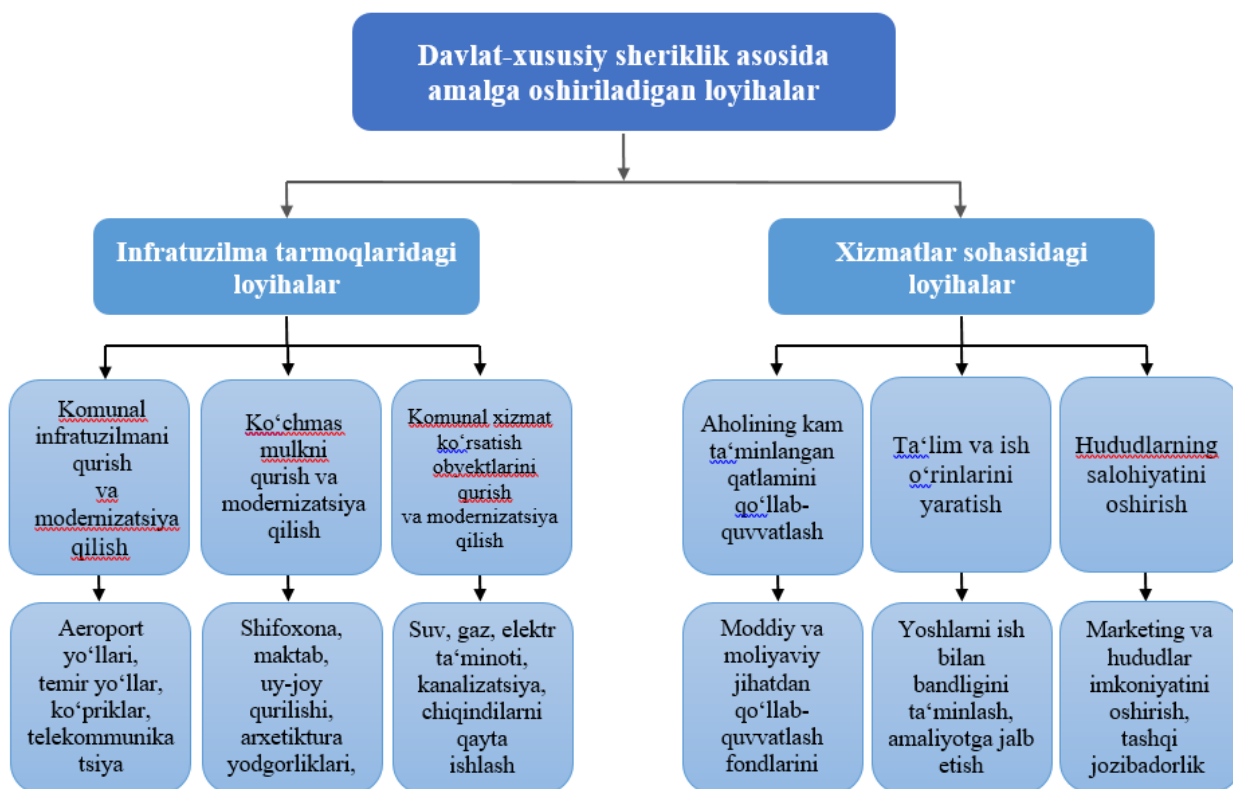
talqin etilgan. Unda davlat-xususiy sheriklikning moliyaviy, tashkiliy, huquqiy va institutsional jihatlarini qamrab olingan bo'lib, ushbu mexanizmning amaliy ahamiyatini yanada chuqurroq ochib berishga xizmat qiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Xususiy sektorning davlat-xususiy sheriklik munosabatlaridagi o'zni biznes jarayonlarini samarali tashkil etish, bozor munosabatlari sharoitida menejmentni takomillashtirish, moliyaviy operatsiyalarni oqilona yuritish hamda innovatsion faoliyatni rivojlantirish orqali namoyon bo'ladi. Shuningdek, xususiy sektor shartnoma shakliga qarab investitsion faoliyatda ham faol ishtirok etishi mumkin.

Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarida xususiy sektorning investitsiya kiritish salohiyati, malakali tajribasi, professional va samarali boshqaruv ko'nikmalari, qaror qabul qilishdagi moslashuvchanligi va tezkorligi, novatorlikka intilishi hamda innovatsion texnologiyalarga moyilligi muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, davlat sektorining zarur institutsional muhitni shakllantirishi, huquqiy asoslarni takomillashtirishi, funksional infratuzilmani rivojlantirishi, davlat kafolatlari va davlat investitsiyalari orqali ishtirok etishi davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini samarali tashkil etishning muhim shartlari hisoblanadi.

Ilg'or jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, davlat-xususiy sheriklik loyihalarini transport, energetika, kommunal xizmatlar, sog'liqni saqlash, ta'lim, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, suv ta'minoti, chiqindilarni boshqarish va boshqa ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyatga ega sohalarni qamrab oladi. Ushbu yo'nalishlarda davlat va xususiy sektor hamkorligining kengayishi infratuzilma loyihalarini moliyalashtirish imkoniyatlarini oshirish, xizmatlar sifatini yaxshilash hamda iqtisodiy rivojlanishning barqarorligini ta'minlashga xizmat qiladi (1-rasm).

1-rasm. Davlat-xususiy sheriklik asosida amalga oshiriladigan loyihalar⁵

2017-yildan buyon O'zbekistonda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlarning muhim yo'nalishlaridan biri xususiy sektor ishtiroki orqali infratuzilmani rivojlantirishni jadallashtirish hisoblanadi. Ushbu jarayon davlat-xususiy sheriklik to'g'risidagi dastlabki qonunning qabul qilinishi, DXShni rivojlantirish bo'yicha maxsus agentlikning tashkil etilishi hamda tarmoq idoralari tomonidan yirik infratuzilma loyihalarini DXSh asosida ilgari surish amaliyotining kengayishi bilan bevosita bog'liqdir.

2021-yilda 40 dan ortiq yirik va o'rta DXSh loyihalarini amalga oshirish rejalashtirilgani davlat idoralari hamda xalqaro bozor ishtirokchilari uchun ushbu mexanizmning uzoq muddatli ahamiyatga ega ekanini ko'rsatdi. 2020-yilda mazkur dastur doirasida bir qator muhim natijalarga erishildi. Jumladan, 2021-yil yanvar oyida "Davlat-xususiy sheriklik to'g'risida"gi qonunga kiritilgan muhim o'zgartirishlar tasdiqlandi va imzolandi. Dastur doirasida boshlangan dastlabki kelishuvlar yakuniy bosqichga yetib, qayta tiklanuvchi energetika,

sog'liqni saqlash va transport kabi sohalarda yangi loyihalarni amalga oshirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratdi.

Yangi tahrirdagi DXSh qonuni hukumat, bozor ishtirokchilari, xalqaro maslahatchilar hamda rivojlanish moliya institutlari o'rtasidagi ko'p yillik muloqotlar natijasi sifatida shakllandi. Mazkur huquqiy asos jadal rivojlanayotgan iqtisodiyot ehtiyojlariga mos ravishda xalqaro bozor standartlariga tayangan bo'lib, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish, tender jarayonlarini soddalashtirish va shaffoflashtirish, valyuta risklaridan muvozanatli himoyalanih hamda xalqaro arbitraj mexanizmlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladi. Bu esa yangi tarmoqlarni rivojlantirish, shartnoma andozalarini ishlab chiqish va kelgusi yillarda ko'proq loyihalarni amalga oshirish uchun DXSh salohiyatini oshirishga turtki beradi.

DXSh infratuzilma loyihalarini amalga oshirishda muhim moliyaviy va tashkiliy vosita bo'lib, hukumatning infratuzilma maqsadlariga erishish yo'llaridan biri sifatida qaralishi lozim. DXShni umumiy rejalashtirish mexanizmining tarkibiy qismiga aylantirish uchun bir nechta muhim yo'nalishlarni izchil amalga oshirish zarur. Birinchidan, tarmoq idoralarida DXSh bo'yicha qiziqish va xabardorlikni oshirish, shuningdek, ushbu mexanizmdan qaysi hollarda foydalanish maqsadga muvofiqligini aniqlash bo'yicha institutsional salohiyatni kuchaytirish kerak. Bunda loyihaning umumiy tannaxrini to'g'ri baholash va iqtisodiy samaradorligini aniqlash muhim ahamiyatga ega. Ikkinchidan, loyihalarni tanlash siyosatini takomillashtirish hamda qaysi loyihalarni DXSh shaklida amalga oshirish lozimligini belgilovchi mexanizmni ishlab chiqish zarur. Bu jarayonda "pulning qiymati" metodologiyasidan izchil va bir xil yondashuv asosida foydalanish muhimdir. Uchinchidan, mazkur mexanizmlarning to'g'ri amalga oshirilishini ta'minlash maqsadida markaziy rejalashtirish organlari uchun maxsus o'quv va maslahat tizimini rivojlantirish lozim.

Infratuzilma loyihalarini puxta tayyorlash DXShni muvaffaqiyatli amalga oshirishning muhim shartlaridan biridir. Texnik-iqtisodiy asoslarni ishlab chiqish, loyihani baholash va bitimlar bo'yicha professional maslahatchilarni jalb qilish katta xarajatlarni talab qilishi mumkin. Shu bois loyiha tayyorlash jamg'armasini shakllantirish davlat idoralariga loyiha hujjatlarini tayyorlash, tender jarayonlarini tashkil etish va malakali maslahatchilarni jalb qilish imkonini beradi. Bunday mexanizm g'olib ishtirokchi tomonidan xarajatlarni qoplash amaliyoti orqali davlat byudjeti yukini kamaytirishga, bir vaqtning o'zida ko'proq loyihalarni bozorga olib chiqishga hamda maslahat xizmatlaridan tezkor foydalanishga xizmat qiladi.

Loyihaning moliyaviy yopilishiga erishish muhim bosqich bo'lsa-da, u davlat va xususiy sheriklar uchun ko'p yillik hamkorlik davrining boshlanishi hisoblanadi. Shu sababli hukumat hamkori tomonidan malakali kadrlar bilan ta'minlangan loyiha monitoringi guruhini shakllantirish, davlat hamkori sifatidagi vazifalarni bajarish bo'yicha aniq jarayonlar va yo'riqnomalarni ishlab chiqish hamda ichki institutsional salohiyatni oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. Hozirda tender bosqichida bo'lgan loyihalar bo'yicha mas'ul agentliklar rivojlanish bo'yicha hamkorlar ko'magida monitoring va boshqaruv rejalarini oldindan ishlab chiqishi maqsadga muvofiqdir.

O'zbekistonda infratuzilma loyihalarini moliyalashtirishda mahalliy valyutadagi uzoq muddatli resurslar bazasini kengaytirish dolzarb masalalardan biridir. Bu, asosan, loyiha moliyalashtiruv uchun zarur kredit muddati va mahalliy banklarning depozit bazasi o'rtasidagi muddatlar tafovuti bilan bog'liq. Mazkur holatni yumshatish maqsadida hukumat Bangladesh tajribasida samarali qo'llanilgan yondashuvdan foydalanishi mumkin. Ya'ni hukumat yoki boshqa manfaatdor investorlar tomonidan kapitallashtirilgan, mahalliy valyutada infratuzilma loyihalarini moliyalashtirishga ixtisoslashgan bankdan tashqari moliyaviy vositachini tashkil etish muhim omil hisoblanadi.

O'zbekiston infratuzilmani rivojlantirish kun tartibiga DXSh mexanizmini samarali integratsiya qilish bo'yicha istiqbolli yo'lni boshlab berdi. Izchil siyosat, puxta rejalashtirish va loyihalarni sifatli amalga oshirish orqali mamlakat barqaror iqtisodiy o'sish uchun zarur bo'lgan zamonaviy infratuzilmani shakllantirishga xizmat qiluvchi raqobatbardosh DXSh dasturini rivojlantirishi mumkin.

Davlatimiz rahbarining 2024-yil 4-martdagi PQ-109-son⁶ qarori ijrosini ta'minlash doirasida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 20.10.2025-yildagi PQ-308-son⁷ "2024–2030-yillarda O'zbekiston Respublikasida davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori qabul qilindi.

Mazkur qarorda "O'zbekiston – 2030" strategiyasiga muvofiq, 2030-yilgacha DXSh loyihalariga kamida 30 milliard AQSh dollari miqdorida xususiy investitsiyalarni jalb etish bo'yicha maqsadli ko'rsatkichlarni ta'minlash, hududlarda zarur ijtimoiy-iqtisodiy infratuzilmani rivojlantirish, yuqori iqtisodiy o'sishga hissa qo'shish hamda elektr energiyasi ishlab chiqarish sohasida DXSh loyihalarini amalga oshirish bo'yicha to'plangan muvaffaqiyatli tajribani boshqa tarmoqlarga tatbiq etish nazarda tutilgan.

Ushbu qaror bilan tasdiqlangan 2024–2026-yillarda davlat-xususiy sheriklikning ustuvor loyihalarini amalga oshirish bo'yicha chora-tadbirlar hamda 2024–2030-yillarda davlat-xususiy sheriklik asosida amalga oshiriladigan loyihalar dasturi doirasida qator ishlarni bajarish rejalashtirilgan.

6 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 04.03.2024 yildagi PQ-109-son <https://lex.uz/docs/-6854841>

7 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 20.10.2025 yildagi PQ-308-son <https://lex.uz/uz/docs/-7776360>

Xususan, aholiga qulay va xavfsiz transport infratuzilmasidan foydalanish imkoniyatini yaratish maqsadida kamida 1000 km zamonaviy pullik avtomobil yo'llarini qurish va modernizatsiya qilish belgilangan. Jumladan, 2024-yilda Toshkent – Samarqand avtomobil yo'li, 2026-yilda esa Toshkent – Andijon avtomobil yo'li qurilishini boshlash rejalashtirilgan. Ushbu loyihalar yirik shaharlar o'rtasida yuqori tezlikdagi avtomobil transporti qatnovini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, 2027-yil 1-iyulgacha elektr energiyasini taqsimlash tarmoqlarini, 2027-yil oxirigacha esa tabiiy gaz taqsimlash tarmoqlarini xususiy operatorlarga o'tkazishni nazarda tutuvchi shartnomalarni imzolash rejalashtirilgan. Bunda yillik energiya yo'qotishlarini kamida ikki baravarga kamaytirish ko'zda tutilmoqda.

Shuningdek, 2028-yilgacha barcha eskirgan sug'orish nasos stansiyalarini modernizatsiya qilish bo'yicha kelishuvlarga erishish, elektr energiyasini 30 foizgacha qo'shimcha tejash hamda har bir hududda suv ta'minoti va kanalizatsiya tarmoqlarini modernizatsiya qilish va boshqarishga xususiy kompaniyalarni jalb etish rejalashtirilgan. 2028-yil yakuni bo'yicha aholini toza va uzluksiz ichimlik suvi bilan ta'minlash darajasini 87 foizga, markazlashgan kanalizatsiya bilan qamrov darajasini esa 30 foizga yetkazish nazarda tutilgan.

Bundan tashqari, 2026-yildan boshlab har yili 400 mingdan ortiq o'quvchi o'rniga ega zamonaviy ta'lim muassasalari va maktabgacha ta'lim tashkilotlarini barpo etish maqsadida DXSh tamoyillari asosida kamida 100 ta maktab hamda 100 ta maktabgacha ta'lim muassasasini qurish va boshqarishni tashkil etish rejalashtirilgan. Shuningdek, 300 mingdan ortiq o'quvchiga mo'ljallangan ta'lim muassasalarini tashkil etish, ilg'or texnologiyalar asosida tibbiy xizmat ko'rsatish imkoniyatlarini kengaytirish hamda 100 ming nafardan ortiq bemorga xizmat ko'rsatadigan ko'p tarmoqli shifoxonalarni qurib, ularni xususiy operatorlar boshqaruviga o'tkazish nazarda tutilgan.

Ushbu chora-tadbirlar nafaqat iqtisodiyotning asosiy tarmoqlarini rivojlantirishga, balki mamlakatning xalqaro nufuzini mustahkamlashga ham xizmat qiladi. Zamonaviy infratuzilmani yaratish, ta'lim va tibbiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish, shuningdek, investitsiyalar hajmini oshirish natijasida aholining hayot sifati yaxshilanadi hamda O'zbekistonning jahon miqyosidagi investitsiyaviy jozibadorligi ortadi⁸.

Osiyo-Tinch okeani mintaqasidagi aksariyat rivojlanayotgan mamlakatlarda infratuzilma sohasida davlat-xususiy sheriklik nisbatan yangi amaliyot hisoblanadi. Ko'plab hukumatlar o'z mamlakatlarida DXShni rivojlantirish bo'yicha turli chora-tadbirlarni amalga oshirayotgan bo'lsa-da, davlat sektorida institutsional salohiyatni yanada kuchaytirish zarurati mavjud. Hozirga qadar ayrim mamlakatlarda DXSh loyihalarini qo'llab-quvvatlash, davlat xizmatchilari malakasini oshirish, yo'riqnomalar va resurs materiallarini ishlab chiqish bo'yicha institutsional mexanizmlar shakllantirilgan. Bunday mexanizmlarning rivojlanishi loyihalarni sifatli ishlab chiqish, samarali amalga oshirish hamda jamoatchilik orasida DXShning mazmuni va afzalliklari bo'yicha to'g'ri tasavvur hosil qilishga xizmat qiladi.

Infratuzilma loyihalari mamlakatlarning iqtisodiy rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Elektr tarmoqlari, transport infratuzilmasi, suv ta'minoti va boshqa sohalarida samarali hamda barqaror infratuzilmani shakllantirish iqtisodiy o'sishni rag'batlantiradi, aholining yashash sifatini yaxshilaydi va biznes faoliyati samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, yirik infratuzilma loyihalarini moliyalashtirishda davlat resurslari bilan bir qatorda xususiy sektor kapitali va tajribasini jalb qilish muhim ahamiyat kasb etadi. Shu sababli davlat-xususiy sheriklik mexanizmi dunyo amaliyotida keng qo'llanilmoqda.

Dunyo bo'ylab hukumatlar infratuzilmani moliyalashtirishning strategik ahamiyatini chuqur anglab, soliqlar, davlat qarzlari va boshqa an'anaviy moliyalashtirish manbalaridan foydalanib kelmoqda. Biroq 2008-yildagi global moliyaviy inqiroz va undan keyingi davrda ko'plab mamlakatlarda byudjet intizomini kuchaytirish zarurati infratuzilma loyihalarini moliyalashtirishda yangi yondashuvlarni talab etdi. Shu munosabat bilan OECD xususiy sektorning infratuzilma loyihalarini moliyalashtirishdagi ishtirokini kengaytirish zarurligini ta'kidlagan.

Infratuzilma loyihalari murakkabligi, uzoq muddat davom etishi va ko'p bosqichli boshqaruvni talab qilishi bilan ajralib turadi. Shu bois bunday loyihalarda xarajatlarning oshishi, muddatlarning cho'zilishi yoki loyiha yakunlangandan keyin kutilgan samaradorlikka erishish bilan bog'liq risklar yuzaga kelishi mumkin. Mazkur risklarni kamaytirish uchun turli shartnomaviy mexanizmlar va moliyalashtirish shakllaridan foydalanish maqsadga muvofiqdir.

Shartnomaviy yondashuvlar davlat-xususiy sheriklik shakllari va an'anaviy davlat buyurtmasi asosidagi shartnomalar orqali amalga oshirilishi mumkin. DXShda ayrim risklar xususiy sektor zimmasiga o'tkaziladi, an'anaviy shartnomalarda esa asosiy mas'uliyat ko'proq davlat tuzilmalari zimmasida qoladi. Shu bilan birga, DXSh xususiy sherikning loyihadagi ishtirok darajasi, huquq va majburiyatlarning taqsimlanishi hamda moliyalashtirish usullariga qarab turli shartnomaviy shakllarni o'z ichiga oladi.

Shartnomaviy yondashuvlar va moliyalashtirish shakllarining turli kombinatsiyalari infratuzilma loyihalarini amalga oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ularni tasniflash orqali qaysi moliyalashtirish va boshqaruv shakllari amaliyotda ko'proq qo'llanilishini aniqlash mumkin. Har bir mamlakatda eng ko'p foydalaniladigan shartnoma

shakllari iqtisodiy sharoit, huquqiy baza, institutsional salohiyat va xususiy sektorning rivojlanish darajasiga bog'liq holda farqlanadi. Shu jihatdan OECDga a'zo va a'zo bo'lmagan davlatlar tajribasini qiyosiy o'rganish DXSh mexanizmlarini yanada takomillashtirishga xizmat qiladi.

Yo'llar, portlar, aloqa, energetika va kommunal xizmatlar kabi sohalarni qamrab oluvchi infratuzilma iqtisodiyotning muhim tayanchi hisoblanadi. Rivojlangan, samarali va zamonaviy infratuzilma iqtisodiy o'sish, hududlararo integratsiya, investitsiyaviy faollik va aholi farovonligini oshirishga sezilarli hissa qo'shadi. Shu sababli infratuzilmaga investitsiya kiritish nafaqat rivojlanayotgan, balki sanoatlashgan mamlakatlar uchun ham ustuvor vazifalardan biri bo'lib qolmoqda.

Infratuzilma xizmatlarini ko'rsatishda xususiy sektorning ishtiroki xizmat sifati, texnologik nou-xau, loyihalarni boshqarish, kapital jalb qilish va innovatsion yechimlarni joriy etish imkoniyatlarini kengaytiradi. Shu bilan birga, xususiy sektor ishtirokini samarali yo'lga qo'yish uchun me'yoriy-huquqiy baza, institutsional muhit, shaffof tender tizimi va risklarni oqilona taqsimlash mexanizmlarini takomillashtirish muhim hisoblanadi.

Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini loyiha shartlari va xususiyatlariga mos ravishda muvofiqlashtirish uchun xususiy sektor hamda hukumat hamkorligining amaliy va mos shakllarini tanlash muhimdir. Mamlakatimizda qo'llanilayotgan davlat-xususiy sheriklikning asosiy modellari turli soha va tarmoqlarda o'ziga xos tartibda qo'llaniladi. Bu esa DXSh mexanizmining infratuzilma loyihalarini moliyalashtirish, boshqarish va samarali amalga oshirishdagi ahamiyatini yanada oshiradi (1-jadval).

1-jadval

Davlat-xususiy sheriklikning asosiy shakllari⁹

DXSh shakli	Mazmuni
Qurish – boshqarish – o'tkazish (Build – Operate – Transfer, BOT)	O'zaro kelishuv mexanizmi asosida obyektning qurish, shartnoma muddati davomida undan foydalanish, ya'ni boshqarish, biroq egalik qilish huquqini olmaslik hamda shartnoma muddati yakunida obyektning davlat tasarrufiga o'tkazishni nazarda tutadi.
Qurish – egalik qilish – boshqarish – o'tkazish (Build – Own – Operate – Transfer, BOOT)	O'zaro kelishuv mexanizmi asosida obyektning qurish, shartnoma muddati davomida egalik qilish huquqi asosida undan foydalanish va shartnoma yakunida obyektning davlat tasarrufiga o'tkazishni anglatadi.
Qurish – o'tkazish – boshqarish (Build – Transfer – Operate, BTO)	Mazkur modelda obyekt qurilishi yakunlanishi bilan davlat tasarrufiga o'tkaziladi. Xususiy sherik esa shartnoma muddati davomida obyektga xizmat ko'rsatadi va ko'rsatilgan xizmatlar uchun iste'molchilardan belgilangan tartibda to'lovlar undiriladi.
Qurish – egalik qilish – boshqarish (Build – Own – Operate, BOO)	O'zaro kelishuv mexanizmi asosida obyektning qurish, shartnoma muddati davomida egalik qilish huquqi asosida undan foydalanish hamda shartnoma yakunida ham egalik qilish huquqining xususiy sherikda saqlanib qolishini nazarda tutadi.
Qurish – boshqarish – xizmat ko'rsatish – o'tkazish (Build – Operate – Maintain – Transfer, BOMT)	Ushbu modelda obyekt quriladi, boshqariladi va unga shartnoma muddati davomida xizmat ko'rsatiladi. Shartnoma yakunida obyekt davlat tasarrufiga o'tkaziladi. Egalik qilish huquqi, odatda, davlat tasarrufida saqlanadi.
Loyihalash – qurish – egalik qilish – boshqarish – o'tkazish (Design – Build – Own – Operate – Transfer, DBOOT)	O'zaro kelishuv mexanizmi asosida obyektning loyihalash, qurish, shartnoma muddati davomida egalik qilish huquqi asosida undan foydalanish va shartnoma yakunida obyektning davlat tasarrufiga o'tkazishni ifodalaydi.

Yuqoridagi 1-jadvalda dunyo mamlakatlari, xususan, Rossiya Federatsiyasi amaliyotida qo'llanilayotgan davlat-xususiy sheriklik modellari keltirilgan. Rivojlangan mamlakatlarning infratuzilmani rivojlantirish bo'yicha samarali davlat-xususiy sheriklik modellari o'rganish va ularning maqbul jihatlari mamlakatimiz amaliyotiga joriy etish alohida ahamiyat kasb etadi. Bunday shakldagi hamkorlik asosida loyihalarni amalga oshirish davlat uchun ham, xususiy sektor uchun ham iqtisodiy jihatdan manfaatli bo'lishi mumkin. Shu bilan birga, kutilgan iqtisodiy samaradorlikka erishish uchun xarajatlarni oqilona boshqarish, risklarni to'g'ri taqsimlash hamda shartnoma majburiyatlarining to'liq va sifatli bajarilishini ta'minlash muhim hisoblanadi.

Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda transport, energetika hamda suv ta'minoti kabi asosiy

9 Shavkatov N. Sh. Davlat-xususiy sheriklik amaliyotida moliyaviy munosabatlarni tashkil etish metodologiyasini takomillashtirish: monografiya. – Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2023. – 27-b.

infratuzilma tarmoqlarini takomillashtirish zarurati keng e'tirof etilmoqda. Infratuzilmaga investitsiya jalb qilish muhitini yaxshilash uchun moliyalashtirish tizimida islohotlar va innovatsion yondashuvlar ham muhim ahamiyatga ega. Taklif etilayotgan turli chora-tadbirlar orasida davlat va xususiy sektor o'rtasidagi yaqin hamkorlik samarali infratuzilma xizmatlarini tashkil etish hamda iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirishning muhim omili sifatida qaraladi.

Shu nuqtayi nazardan, davlat-xususiy sheriklik an'anaviy davlat xaridlari tushunchasiga nisbatan murakkabroq, ko'p tomonlama va o'zaro bog'liq iqtisodiy-huquqiy mexanizm sifatida namoyon bo'ladi. DXShning kengroq talqinida maxsus maqsadli loyiha kompaniyasi, ya'ni SPV (*Special Purpose Vehicle*) loyiha homiylari va kreditorlar ishtirokida tashkil etiladi. Bunda kreditorlarning ishtiroki o'z kapitali yoki qarz mablag'lari shaklida ifodalanishi mumkin. Mazkur yondashuv loyiha moliyalashtiruv, risklarni taqsimlash va infratuzilma obyektlarini samarali boshqarish imkoniyatlarini kengaytiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Jahonda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash, yangi ish o'rinlarini yaratish va aholi daromadlarini oshirishda qulay investitsiyaviy muhit hamda investitsion faollik muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bois asosiy kapitalga investitsiyalarni moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish, investitsiyalardan foydalanish samaradorligini oshirish, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb etish omillarini baholash, shuningdek, investitsiyalarni rag'batlantirishga qaratilgan fiskal va moliyaviy instrumentlarning samaradorligini aniqlash bo'yicha ilmiy tadqiqotlarga ustuvor darajada e'tibor qaratilmoqda.

Davlat-xususiy sheriklik milliy iqtisodiyotning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyatga ega tarmoqlarini rivojlantirish, infratuzilma loyihalarini moliyalashtirish va davlat hamda xususiy sektor manfaatlarini uyg'unlashtirishga xizmat qiluvchi muhim institutsional-huquqiy mexanizm hisoblanadi. Mazkur tizimning asosini teng huquqlilik, o'zaro manfaatli hamkorlik, risk va foydani adolatli taqsimlash, shuningdek, davlat va xususiy sektor harakatlarini muvofiqlashtirish tamoyillari tashkil etadi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, davlat-xususiy sheriklik infratuzilma loyihalarini amalga oshirishda moliyaviy resurslarni keng jalb qilish, davlat byudjeti yukini kamaytirish, xizmatlar sifatini oshirish va innovatsion boshqaruv yondashuvlarini joriy etishda samarali vosita sifatida namoyon bo'ladi. Ayniqsa, transport, energetika, ta'lim, sog'liqni saqlash, suv ta'minoti va kommunal xizmatlar kabi sohalarda DXSh mexanizmlaridan foydalanish ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni jadallashtirishga xizmat qiladi.

Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini loyiha shartlari va xususiyatlariga mos ravishda muvofiqlashtirish uchun xususiy sektor hamda davlat hamkorligining eng maqbul shakllarini tanlash muhimdir. Mamlakatimizda qo'llanilayotgan DXSh modellari turli soha va tarmoqlarda o'ziga xos tarzda amalga oshirilmoqda. Shu sababli xalqaro tajribani chuqur o'rganish, huquqiy va institutsional asoslarni takomillashtirish, risklarni oqilona taqsimlash hamda loyihalar monitoringini kuchaytirish davlat-xususiy sheriklik tizimining samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, davlat-xususiy sheriklik infratuzilma loyihalarini moliyalashtirishda strategik ahamiyatga ega bo'lib, mamlakatda investitsiyaviy faollikni oshirish, zamonaviy infratuzilmani rivojlantirish va barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining "Davlat-xususiy sheriklik to'g'risida"gi Qonuni. – 2019-yil 10-may, O'RQ-537-son. <http://lex.uz/docs/-4329270>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-avgustdagi PQ-308-son "Jamoatchilik infratuzilmasini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. – Toshkent, 2024. <https://lex.uz/uz/docs/-7089556>
3. Knyupfer, Verner. Davlat-xususiy sherikliklar davlat mulki majmualarini boshqarishning zamonaviy shakllaridan foydalanish kontekstida.
4. Gubin E. P. Retsenziya na monografiyu A. V. Belitskoy "Pravovoye regulirovaniye gosudarstvenno-chastnogo partnerstva" // Predprinimatelskoye pravo. – 2012. – № 1.
5. Gerrard M. B. Public-Private Partnerships, Finance and Development. – 2001. – Vol. 38, No. 3. – P. 48.
6. Sharifxo'jayev U. U., Abdullayev D. A. Davlat-xususiy sheriklik va uning tarkibi // Bulletin of Science and Practice. – 2021. – Vol. 7, No. 5. – URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/public-private-partnership-and-its-definition/viewer>
7. Shavkatov N. Sh. Davlat-xususiy sheriklik amaliyotida moliyaviy munosabatlarni tashkil etish metodologiyasini takomillashtirish: monografiya. – Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2023. – 27-b.
8. World Bank. Public-Private Partnerships Reference Guide. Version 3.0. – Washington, DC: World Bank, 2017.
9. OECD. Making Blended Finance Work for Sustainable Development. – Paris: OECD Publishing, 2019.
10. Asian Development Bank. Public-Private Partnership Monitor. – Manila: Asian Development Bank, 2020.
11. Yescombe E. R. Public-Private Partnerships: Principles of Policy and Finance. – Amsterdam: Elsevier, 2018.
12. Grimsey D., Lewis M. K. Public-Private Partnerships: The Worldwide Revolution in Infrastructure Provision. – Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2015.
13. World Bank. Private Participation in Infrastructure (PPI) Report. – Washington, DC: World Bank, 2022.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100